

KRONIKA**V spomin Juliju Titlu (24. november 1914–9. januar 2014)**

V stotem letu delovno izredno razgibanega, vseskozi z iskrenimi mladostnimi prepredenega, predanega in plodnega ustvarjalnega dela, ki je zapustilo dragocene sledi na različnih področjih naše narodne samobitnosti, je sklenil svojo življenjsko pot geograf in gospodarski zgodovinar akademik prof. dr. Julij Titl. S svojim neizmerno vztrajnim, marljivim, predanim in poglobljenim raziskovalnim delom je odstiral prenekatero značilnosti in posebnosti slovenskih pokrajin, še zlasti našega Primorja, pa njegove naravne, gospodarske in družbeno-socialne značilnosti in posebnosti. Z bogatimi izkušnjami, ki jih je vsrkaval in dojemal na različnih področjih svojega službovanja, nas je nešteto krat s svojimi nastopi in na srečanjih opozarjal tudi na številne stranpoti v (našem) pokrajinskem razvoju, katerega je največkrat usmerjal in tlakoval nenasiten človekov pohlep.

Njegova življenjska pot je bila podobna številnim slovenskim podeželskim izobražencem. Rodil se je 24. novembra 1914 Pri Grabljecu na Vrholah pri Slovenski Bistrici, kjer so se ukvarjali z rokodelstvom suhe robe vse od leta 1930. Osnovno in meščansko šolo je obiskoval v Slovenski Bistrici, učiteljske pa v Mariboru. Po maturi leta 1935 se je pridružil 970 brezposelnim učiteljem. Po končanju šole za rezervne oficirje v bosanskem Goraždu, je jeseni leta 1938 dobil začasno službo prefekta v Banovinskem dečjem domu v Mariboru, kmalu nato pa mesto učitelja na osnovni šoli v Črešnjevcu pri Slovenski Bistrici. Med drugo svetovno vojno je bil najprej aktivist OF, nato pa bataljonski politkomisar v Šercerjevi brigadi. Ob koncu vojne je odšel s XIV. divizijo na Koroško, od tam pa v Vojvodino, kjer je postal v rangučelnika brigade inštruktor za agitacijo in propagando.

Po demobilizaciji 17. oktobra 1945 se je vrnil v Slovenske Konjice, kjer je živel že v začetku vojne, ko je bil zaposlen kot knjigovodja. V Slovenskih Konjicah je postal šolski nadzornik za takratni okraj. Med letoma 1949 in 1952 je bil predavatelj in upravnik Srednje politične šole v Ljubljani. Vmes je tudi

OLGA KNEZ

Slika: Ob predstavitvi Titlove knjige *Toponimi Koprškega primorja* leta 2000 (z desne: dr. Milan Orožen Adamič, dr. Julij Titl, dr. Vesna Mikolič in dr. Darko Darovec).

študiral na Višji pedagoški šoli v Ljubljani in diplomiral iz zgodovine leta 1952. Po diplomi je poučeval na novoustanovljenem učiteljskišči do leta 1955, ko je postal politični delavec v takratnem koprskem okraju. V tem času je bil tudi izredni študent geografije na ljubljanski Filozofski fakulteti. Po diplomi leta 1961 je postal višji predavatelj na Visoki šoli za politične vede v Ljubljani, po doktoratu iz geografije (1964) pa njen izredni profesor. Leta 1967 se je tudi zaradi zdravstvenih težav vrnil v Koper, kjer je postal ravnatelj Ekonomsko-administrativnega šolskega centra, od leta 1968 pa vse do upokojitve leta 1975 pa je bil ravnatelj Pokrajinskega arhiva Koper.

S študijem geografije in zgodovine se je sistematično poglobljal v raziskave številnih in pogloblitnih razvojnih smeri ter značilnosti slovenskih pokrajin. Nikdar ni bil pasiven spremljevalec pri uresničevanju in izpolnjevanju predpisanih študijskih obveznosti. Vedno se je s svojim znanjem, vedenjem in kritično presojo obstoječega stanja dejavno, argumentirano in poglobljeno vključeval v razčiščevanje številnih aktualnih problemov. O tem zagotovo pričajo njegove seminarske in druge pisne študijske obveznosti, s katerimi je odstiral nadvse pereče družbeno-gospodarske in socialnogeografske pojave in probleme naših pokrajin, še zlasti Koprškega primorja, ki je bilo tedaj vrnjeno in priključeno matični domovini.

Titlova bibliografija je bogata in raznovrstna ter zajema tako geografska kot tudi zgodovinska področja. S prikazom Socialnogeografskih problemov koprškega podeželja (1965) je zarisal domala vsa poznejša geografska preučevanja na tem območju. Dokumentarno je osvetlil razvoj in gospodarski pomen mlinov in mlinarstva v slovenski Istri (1988). Preučil in obelodanil je vzroke za nastanek in propad Murske republike leta 1919 v Prekmurju (1970). V knjigi Kelti in Slovenci (2004) je skušal na podlagi najrazličnejših ostalin, ki domnevno izhajajo iz keltskega obdobja, prikazati in ovrednotiti njihov pomen pri oblikovanju nekdanje podobe naših krajev oziroma pokrajin. V treh zajetnih knjigah je zbral in preučil več tisoč geografskih in ledinskih imen v severozahodni Istri (1998), Koprskem primorju (2000) in na Krasu (2006). Bogata zbirka toponimov in ledinskih imen ni le dragoceno temeljno gradivo za najrazličnejša geografska preučevanja, temveč nudi tudi temeljito gradivo za razmislek jezikoslovcu, zgodovinarju, gospodarstveniku, kakor tudi demogeografu, preučevalcu (predvsem) nekdanjih selitvenih tokov, ki so tako značilni za celostno oblikovanje naše primorske kulturne pokrajine. Njegove številne članke in razprave najdemo po različnih strokovnih publikacijah doma in v tujini. Tudi svojemu rodnemu območju je Titl namenil več prispevkov. Za četrto knjigo Krajevnege leksikona Slovenije »Podravje in Pomurje« (1980) je predstavil Občino Slovenska Bistrica. Njen geografsko-demografski oris je objavljen v prvi številki Zbornika Občine Slovenska Bistrica (1983), v njegovi drugi knjigi pa prikazuje Svet in ljudi ob Ložnici (1990). Svojemu rodnemu območju in spominom na ustanovitev, delovanje in vodenje kulturnega društva na Zgornji Ložnici je napisal knjižico Venčesl in okolica (2006). Kot druga knjiga v turistični zbirki Slovenija total (Priručnik za popotnika in poslovnega človeka) je izšlo Titlovo delo Primorje in Kras (1993), hkrati tudi v nemški izdaji.

Kot visokošolski učitelj je sestavil tudi priročne učbenike. Napisal je Zgodovino materialne in duhovne kulture (1962), Politično in ekonomsko zgodovino Jugoslavije (1962) ter Politično in socialno zgodovino Jugoslavije (1973). Njegova je tudi Zgodovina za poklicne šole (1968), ki je izšla tudi v Braillovem točkopisu (1969).

Še ena odlika je krasila širino Titlove osebnosti. Vsepopvod, kjer je delal in živel, je s svojim vedenjem in organizacijskimi sposobnostmi pomagal domačim in tujim strokovnjakom, ki so se prvenstveno ali dopolnilno seznanjali z geografskimi in siceršnjimi nastavki ter problemi našega primorskega obalnega sveta. Na pobudo akademika Svetozarja Ilešiča je pomagal z nasveti in usmeritvami kot somontor doktorander: Kari Doran z Univerze v Bergenu (Norveška), Andreju Moritschu iz Celovca, Danutu Schneider iz Združenih držav Amerike ter drugim. Dlje časa je bilo Koprsko primorje z vsemi geografskimi problemi učni »poligon« ne le za domače študente. Prenekateri značilnosti mediteranske kulturne pokrajine so spoznavali slušatelji geografije iz Zagreba, Varšave, Bratislave, Amsterdama in Münchna. Poljski študentje so izvedli kar štirinajstrednvo kartiranje rabe tal v izolski občini. Z značilnostmi Koprškega primorja pa so bile pod Titlovim vodstvom seznanjene tudi številne tuje državno-politične in strokovne delegacije.

Titlove organizacijske veščine smo bili deležni tudi v Sloveniji. Leta 1947 je ustanovil avto-moto društvo v Slovenskih Konjicah, na učiteljsišču v Novem mestu je pričel z delom turistični krožek, dejaven je bil v koprski podružnici našega Geografskega društva, sodeloval je v Počitniški zvezi Slovenije, v Gibanju znanost mladini ter v številnih strokovno-upravnih odborih.

Izdatna in raznovrstna je Titlova strokovna in raziskovalna bibliografija. Je neposreden odsev njegovega dela, ki je bilo marsikdaj usmerjeno tudi v originalna in samosvoja iskanja pojavov in problemov, ki so vtakani v vsakokratni kvorum pokrajinskega razvoja. S potrpežljivo vztrajnostjo in iskreno predanostjo stroki je klesal sodobno slovensko misel, ki bo za vselej vtkana v žlahtna spoznanja sodobne znanosti. Temeljna značilnost njegovega dela je bila spoznati in ovrednotiti vsakokratne učinke človeka v prostoru. Za verodostojno podobo pokrajinskega razvoja je neštetokrat prisluhnil preprostemu človeku in njegova spoznanja je vgrajeval v svoje temeljne raziskave. Zato njegovi izsledki nikdar niso bili »papirnato-statični«, temveč so vselej ponujali verno podobo vsakdanjega podeželskega utripa.

Vsa pokojnikova javna, upravno-organizacijska in raziskovalna dejavnost je bila raznovrstna, obsežna in temeljito opravljena. Za delo je prejel več državnih odlikovanj in priznanj. Z izvirnimi prispevki in izsledki o preučevanju mediteranske (primorske) kulturne pokrajine je postal leta 1990 član Evropske akademije književnosti, znanosti in umetnosti (*Accademia D'Europa di Lettere, Science ed Arti*) s sedežem v Neaplju, dve leti kasneje pa njen častni konzul v Republiki Sloveniji. Naše stanovsko združenje (takratni ZGDS) ga je nagradil z zlato Plaketo (1997) in Melikovim priznanjem (1999) za pomembne znanstveno-raziskovalne dosežke pri preučevanju Slovenije. Postal je tudi častni član Prosvetnega društva Alojzi Avžner na Zgornji Ložnici.

Titlova življenjska pot je bila sklenjena 9. januarja 2014, in sicer na njegovem domu na Markovcu nad Koprom. Uslišana je bila njegova želja in pokopan je bil v rodbinski grob pri Venčeslu (Zgornja Ložnica) v Dravinjskih gorah.

Milan Natek

V spomin Ivanu Gamsu (5. julij 1923–10. marec 2014)

Bili smo še pod vtisom visokega življenjskega jubileja akademika in profesorja Ivana Gamsa, ko nas je nekega spomladanskega dne dosegla novica o njegovem dokončnem odhodu. To je bil konec dolgega, lepega in neverjetno plodovitega življenja našega učitelja in mentorja. Veliko nas je, ki nam je profesor Gams pomagal pri začetniških korakih v preučevanje fizičnogeografskih problemov, a težko bi našli koga izmed njegovih učencev, ki bi se mogel s profesorjem meriti v spretnem iskanju in reševanju znanstvenih problemov, še manj pri izjemno obsežni produkciji znanstvenih, strokovnih in drugih prispevkov. V sistemu COBISS je med geografi nesporni prvak, saj se je števec njegovih del ustavil pri številki 1320. To je zares ogromno za enega samega človeka, vendar še veliko več štejejo nove ideje, novi pristopi in nova področja geografskega raziskovanja, zaradi katerih so mnoga njegova dela že zdaj del geografske klasike.

Po rodu je bil profesor Gams iz Šmartnega pri Slovenj Gradcu. Življenjska pot ga je že zgodaj odpeljala iz domačih krajev, a jim je ostal zvest vso znanstveno kariero. Doktoriral je iz geografske problematike domače pokrajine (*Pohorsko Podravje – razvoj kulturne pokrajine*, 1956). Tudi pozneje je rad opisoval Mislinjsko dolino, Pohorje, Koroško, bodisi v tehtnih znanstvenih razpravah ali poljudnoznanstvenih člankih, od prvega objavljenega prispevka *O pokrajini okrog Slovenjega Gradca* v zborniku ob 700-letnici Slovenj Gradca (1951) do enega zadnjih (*Geomorfologija Pohorja*, 2008).

Kot mlad asistent se je najprej zaposlil na takratnem Inštitutu za geografijo pri SAZU (1951–1962), nato se je preselil na Inštitut za raziskovanje krasa v Postojni (1962–1966), po kratkem delovanju na Inštitutu za geografijo Univerze v Ljubljani (1966) pa je istega leta postal izredni profesor na Oddelku za geografijo ljubljanske Filozofske fakultete, kjer je ostal do upokojitve (1988). Leta 1978 je bil izvoljen za dopisnega člana SAZU, od leta 1985 je bil njen redni član.

Nemirni duh profesorja Gamsa se je razcvetel že na prvem delovnem mestu, kjer se je ukvarjal z zelo raznoliko geografsko problematiko, od geografije krasa (*Morfološki problemi jame in potoka Mitoščice*, 1955;

Slepe doline v Sloveniji, 1962), geomorfologije (*Geomorfologija in izraba tal v Pomurju*, 1959; *H geomorfologiji Bele krajine*, 1961) in speleologije (večletno raziskovanje Triglavskega brezna) do snežišč v gorskem svetu (*Še o nastanku in ohranitvi snežišč in ledenikov v gorah*, 1959), visokogorskih jezer (*Visokogorska jezera v Sloveniji*, 1962), višinske meje poselitve (*O višinski meji naseljenosti, ozimine, gozda in snega v slovenskih gorah*, 1960), geografske terminologije, podnebja, regionalizacije in tako dalje.

Že v teh začetkih se nakazujejo glavne smeri Gamsovega znanstvenega delovanja, ki je ves čas potekalo po več vzporednih poteh, med katerimi je bila najpomembnejša kraška. Svojske značilnosti krasa so ga očarale že kot mladega asistenta, kar je izrazil tudi v naslovu prvega članka o krasu nasploh (*Naš kras še vedno skriva mnogo skrivnosti*, 1953). Že v 50. letih prejšnjega stoletja je načrtno prehodil najprej naš kraški svet in kasneje še vrsto kraških območij po svetu, opazoval, prebiral vso takrat dostopno tujo znanstveno literaturo, meril, razmišljal ter neutrudno pisal. Napisal je več kot 200 del o krasu, od krajših, a tehtnih prispevkov v *Proteusu*, *Planinskem vestniku*, *Geografskem obzorniku* in tudi v dnevnem časopisju, do temeljnih del, s katerimi se je uspešno uveljavil tudi v mednarodnem okolju.

V vsej tej raznolikosti se je hitro izoblikovala rdeča nit njegovega preučevanja krasa: način in hitrost korozijskega preoblikovanja kraškega površja. S preprosto metodo merjenja trdote kraških voda je tako dobro ocenil hitrost zniževanja kraškega površja, da vsa nadaljnja preučevanja korozije tega še niso bistveno spremenila. Ta uspeh je nadgradil še z uspešno mednarodno akcijo merjenja korozijske intenzitete s pomočjo standardiziranih apnenčastih tablet, ki se uporablja še danes. Delovanje v mednarodnih krasoslovnih krogih se je začelo že s sodelovanjem pri organizaciji 4. mednarodnega speleološkega kongresa v Ljubljani (1965) in nadaljevalo z zagretim organizacijskim delom, med drugim pri pripravi mednarodnih simpozijev o standardizaciji terenskih metod za ugotavljanje intenzitete korozije (Ljubljana, 1975) in o človekovem vplivu na kras (Postojna, 1987). Nedvomni vrhunec na tem področju pa sta dve monogra-

KAREL NATEK

Slika: Profesor Gams na ekskurziji Geomorfološkega društva Slovenije na Snežniku (6. september 2003).

fiji o krasu: prva z naslovom *Kras: zgodovinski, naravoslovni in geografski oris* (Slovenska matica, 1974) je danes zelo iskana antikvarna dragocenost, druga (*Kras v Sloveniji v prostoru in času*, Založba ZRC, 2003) pa bo še dolgo prva izbira vsakogar, ki se bo želel poglobljati v skrivnosti kraškega površja in podzemlja.

V kratkem prispevku ni mogoče niti naštetih vseh vprašanj, s katerimi se je profesor Gams ukvarjal na krasu, saj moramo vsaj omeniti še vrsto drugih področij delovanja. Kot visokošolski učitelj je v študij geografije na ljubljanski Filozofski fakulteti uvedel dva nova predmeta (geografijo krasa in pokrajinsko ekologijo). Obsežen je njegov klimatogeografski opus, ki ga lahko razdelimo v tri skupine: jamska klima (*Koncentracija CO₂ v jamah v odvisnosti od zračne cirkulacije (na primeru Postojnske jame)*, 1974), klimatske posebnosti kraških kotanj (*Prispevek k mikroklimatologiji vrtač in kraških polj*, 1972) in termalni pas (*Termalni pas v Sloveniji*, 1996). Iz teh preučevanj je zraslo zanimanje za širšo okoljsko problematiko, ki jo je profesor Gams preoblikoval v študijski predmet 'pokrajinska ekologija' (univerzitetni učbenik *Osnove pokrajinske ekologije*, 1986; *Pokrajinska ekološka sestava Slovenije*, 1998).

V kontekst širšega obravnavanja geografske stvarnosti sodi tudi velik prispevek h geografiji naravnih nesreč. Že eno prvih obsežnejših znanstvenih del je bilo posvečeno tem naravnim dogodkom (*Snežni plazovi v Sloveniji v zimah 1950–1954*, 1955), pozneje je sodeloval pri geografskem preučevanju poplav (*Prispevek h klasifikaciji poplav v Sloveniji*, 1973). Še pomembnejša je bila njegova vloga pri uveljavitvi geografije naravnih nesreč kot posebne geografske panoge na jugoslovanskem in slovenskem simpoziju o preučevanju naravnih nesreč (Ljubljana, 1983) in v njegovi daljnosežni pobudi za ustanovitev revije *Ujma*, namenjeni vsestranskemu preučevanju naravnih in drugih nesreč.

Profesorjevo široko razumevanje geografije in smisel za kompleksno obravnavo problemov sta bila tudi izhodišče pedagoškega delovanja, predvsem na univerzitetni ravni. Njegova predavanja so bila zahtevna, a pozorno spremljanje se je obrestovalo z bogastvom vzročno-posledičnih povezav in novih idej, česar smo se seveda zavedli šele po koncu študija. Deloval je tudi na področju srednješolske geografije; njegov gimnazijski učbenik *Geografske značilnosti Slovenije* (1996) je doživel kar šest ponatisov.

Za neutrudno znanstveno in pedagoško delovanje se mu je širša družbena skupnost oddolžila z vrsto priznanj: za monografijo *Kras* je dobil nagrado Sklada Borisa Kidriča, država mu je podelila Red dela z zlatim vencem (1987), bil je zaslužni profesor Univerze v Ljubljani (1993), častni predsednik Zveze geografskih društev Slovenije (1996), častni član Geomorfološkega društva Slovenije (2000) ter srbskega in madžarskega geografskega društva, častni član ZRC SAZU (2005), dobil je kipec civilne zaščite za delovanje pri reviji *Ujma* (2002), posebno priznanje Blaža Kocena za znanstveno in pedagoško delovanje (2003), plaketo z zlato značko Jamarske zveze Slovenije (2006) itd.

Kot eden od glavnih akterjev slovenske geografije nekega obdobja je profesor Gams zapustil neizbrisno sled v njeni sedanjosti in prihodnosti, njegova dela pa bodo še dolgo dragoceno študijsko gradivo ter temelj optimističnega pogleda na prihodnost geografije. Njegovi učenci se ga bomo vedno s spoštovanjem spominjali tudi kot izjemno bistrega, prodornega in živahnega učitelja, ki je vse življenje posvetil njemu tako dragi geografski vedi.

Karel Natek

Zaključek projekta *Živeti z naravo*

Dravinjska dolina, 16.–20. 9. 2013

Mednarodni center za ekoremediacije Filozofske fakultete Univerze v Mariboru je bil uspešen na razpisu programov vseživljenjskega izobraževanja. Pridobil je projekt »Živeti z naravo« (angl. *Living with Nature*) v okviru razpisa *Cmepius*. Namen projekta je bil organizirati in izpeljati program v Sloveniji tako, daudeleženci iz evropskih držav, ki jih finančno podprejo njihove države, spoznajo udejanjanje trajnostnih pristopov v praksi v Sloveniji. Cilj študijskega obiska je bil izmenjati dobre prakse trajnostnega sobivanja z naravo, razviti modele za izobraževanje, za odgovorni turizem, lokalno gospodarstvo in promocijo trajnostnega načina življenja na lokalni in regionalni ravni.

ANA VOVK KORŽE

Slika: Udeleženci so bili navdušeni nad praktičnim delom v Centru ponovne uporabe v Rogaški Slatini, ki je prvo registrirano socialno podjetje v Sloveniji.

Projekt je bil sofinanciran s strani Evropske komisije, za preučevano območje pa smo izbrali Dravinjsko dolino. Dravinjska dolina je samooskrbna učna regija z raziskovalno in izobraževalno infrastrukturo s poudarkom na ekoremediacijah in permakulturi. Učni poligon za samooskrbo Dole (<http://www.ucilnicavnaravi.si>) je primer dobre prakse razvoja inovativnih znanj na tradiciji in virih lokalnega okolja.

Vsebina študijskega obiska je bila vezana na predstavitev dobrih praks »življenja z naravo« na območju Dravinjske doline s poudarkom na Občini Poljčane in okolici. Študijskega obiska so se udeležili predstavniki iz Francije (področje kmetijstva), Litve (področje LEADER projekti), Španije (področje turizma), Velike Britanije (področje razvojnih projektov), Madžarske (področje izobraževanja), Italije (področje IKT), Nemčije (področje kmetijstva) in Poljske (področje industrijske ekologije). Udeleženci iz navedenih držav so za sodelovanje v projektu morali izpolnjevati strokovne kriterije, da so jih njihove države finančno podrle. Nosilcu projekta Mednarodnemu centru za ekoremediacije je bil velik izziv prenos prakse iz Slovenije v evropsko okolje, saj predstavniki udeleženih držav delujejo na pomembnih področjih ter imajo izkušnje s prednostmi in slabostmi evropskih politik, ki se nanašajo na trajnostni razvoj. Udeleženci so bili navdušeni nad tem, kaj vse imamo v Dravinjski dolini.

Udeleženci študijskega obiska so spoznali rezultate uspešnih projektov v Dravinjski dolini in se srečali z nosilci razvojnih idej na lokalni ravni, in sicer z župani, direktorji podjetij, organizacij ter predstavniki zavodov in inštitutov. Aktivno so sodelovali tudi v Centru ponovne uporabe v Rogaški Slatini pri renoiranju rabljenih izdelkov.

Temeljno sporočilo študijskega obiska je bilo, da se globalni problemi rešujejo na lokalni ravni. Predstavniki evropskih držav so pohvalili konkretne izvedbe v Dravinjski dolini, saj kot so omenili, presegajo tudi evropske dobre prakse, kar se v Sloveniji premalo zavedamo.

Ana Vovk Korže

Projekt Revitalizacija Negovskega jezera

Negovsko jezero, april–decembra 2013

Mednarodni center za ekoremediacije Filozofske fakultete Univerze v Mariboru je bil nosilec projekta »Revitalizacija Negovskega jezera«. Projekt je bil sofinanciran iz finančnega mehanizma LAS LEADER in je potekal preko Razvojne agencije Gornja Radgona – Pora.

Namen projekta je bil z najširšo javnostjo razviti vizijo, kako bi lahko Negovsko jezero spet pridobilo privlačnost za lokalno okolje in širše. Organizirane so bile delavnice za lokalno prebivalstvo, za študente, učence in dijake ter za strokovno javnost. V Negovi je meseca julija potekala tudi poletna šola s ciljem razviti ideje za ponovno oživitev Negovskega jezera.

Eden od rezultatov projekta je Katalog ekoremediacijskih ukrepov za Negovsko jezero. V katalogu so v uvodu predstavljeni ukrepi, ki se izvajajo za zaščito vodnih akumulacij in ki bi jih lahko uspešno uporabili tudi za sanacijo in ponovno oživitev Negovskega jezera.

V okviru projekta je bila izdelana tudi knjižica »Negovsko jezero naj spet zaživi« (slika). V njej so zbrane strokovne ugotovitve treh delavnic, rezultati poletne šole in zemljevid funkcijske delitve Negovskega jezera. Knjižica je dosegljiva na spletni strani Agencije Pora (<http://www.pora-gr.si/>).

S projektom smo razvili strokovne podlage za nadaljnji razvoj območja Negove in Negovskega jezera. Aktivnosti se bodo nadaljevale v letu 2014, ko načrtujemo izpeljavo prvih aktivnosti tudi na terenu.

Ana Vovk Korže, Mojca Kokot Krajnc

Slika: Ugotovitve projekta o Negovskem jezeru kažejo visoko motiviranost lokalne skupnosti in regije, da se povrne nekdanji sloves Negovskega jezera.

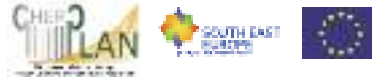
Spoznavno srečanje partnerjev skupine eNosco Lens, Francija, 13. 2. 2014

Obzorje 2020 (Horizon 2020) je novi okvirni program EU za raziskave in inovacije, ki bo aktiven v obdobju 2014–2020. V okviru programa je bila napovedana objava nekaterih razpisov s področja informacijsko-komunikacijskih tehnologij v izobraževanju, zato je bilo leta 2012 ustanovljena neformalna skupina potencialnih projektnih partnerjev eNosco. Skupina združuje različne nevladne organizacije, raziskovalne in izobraževalne ustanove iz 18 evropskih držav, ki se ukvarjajo z razvojem in uporabo informacijsko-komunikacijskih tehnologij v izobraževalne namene ter iščejo potencialne projektne partnerje za skupno prijavo na katerega od aktualnih razpisov v novem okvirnem programu. Skupini se je leta 2013 pridružil tudi Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU. Spoznavnega srečanja, ki je 13. 2. 2014 potekalo v mestecu Lens na severovzhodu Francije, so se udeležili predstavniki osmih organizacij, med njimi tudi predstavnik Geografskega inštituta Jernej Tiran, ki je predstavil prispevek z naslovom *Developing interpretation-based e-learning tools* o razvoju interpretacijskih orodij v Krajskem parku Ljubljansko barje, nastalih v okviru mednarodnega projekta 2Bparks.

Jernej Tiran

Nacionalna konferenca projekta CHERPLAN Idrija, Slovenija, 6. 6. 2014

V projektu CHERPLAN (Krepitev kulturne dediščine z okoljskim načrtovanjem in upravljanjem), ki ga je prek Programa transnacionalnega sodelovanja za Jugovzhodno Evropo sofinanciral Evropski regionalno razvojni sklad, sta sodelovala dva slovenska partnerja: Občina Idrija in Geografski inštitut Antona Melika ZRC SAZU. Občina je imela vlogo teritorialnega partnerja in se je zlasti osredotočala na pripravo gradiv za ustrezno varstvo kulturne dediščine v Idriji, inštitut pa vlogo tehničnega partnerja, ki je na ravni Slovenije skrbel za pripravo skupnega načrta upravljanja za dediščino živega srebra v Idriji.

Priprava načrta upravljanja je potekala v tesnem sodelovanju občine, inštituta in vseh ključnih deležnikov s področja kulturne dediščine v Idriji, in sicer tekom več skupnih sestankov, kjer smo s participativnim pristopom iskali ključne probleme, dileme in rešitve za učinkovito upravljanje kulturne dediščine, ki je bila med izvajanjem projekta uvrščena na UNESCO-v seznam svetovne dediščine.

Po sklepu aktivnosti so bili rezultati pilotnih aktivnosti predstavljeni na nacionalni konferenci projekta CHERPLAN. Po uvodni predstavitvi projekta, njegovih ciljev, rezultatov in še zlasti upravljaljskega načrta je sledila predstavitev dela Občine Idrija. Predstavljeni so bili splošno upravljanje s tveganji ter bolj podrobno problematika požarne in potresne varnosti ter plazenja. Sledila je predstavitev študij o zelenih površinah v Idriji, ureditvi Rak ter Mejce, predstavljena pa sta bila tudi spletni GIS CHERIS ter njegova uporabnost za občino. Organizatorji iz Občine Idrija so predstavili tudi revitalizacijska načrta za širše območje Jožefovega jaška in Rudniškega gledališča.

Rezultati projekta bodo Občini Idrija v veliko pomoč, saj se vsakodnevno sooča z izzivi, povezanimi s kulturno dediščino, opravljene študije pa so ji lahko velika podpora pri odločanju.

Janez Nared